

BÜCKEBURG, donderdag — Met een beroep op de gijzeling van de Westberlijnse CDU-voorzitter Peter Lorenz heeft officier van justitie Walter Hunger, die in het proces Ronald Augustin het openbaar ministerie vertegenwoordigt, de rechtbank gisteren verzocht de veiligheidsmaatregelen rond het gevangenisgebouw in Bückeburg niet te wijzigen.

Dit gebeurde nadat Augustins verdedigers waaronder ook de Nederlandse advocaat Bakker Schut, bezwaar hadden gemaakt tegen de aanwezigheid van gewapende politiefunctionarissen in burger binnen de muren van het gerechtshuis. Hoofdverdediger Klaus Croissant zei dat er onder de belangstellenden die het proces bijwonen mensen waren die zich door de aanwezigheid van deze functionarissen bedreigd voelden. Hij vroeg de rechtbank alleen geüniformeerde politie met wapens tot het gevangenisgebouw, waar het proces gehouden wordt toe te laten.

De rechtbank wees het verzoek af met de verwijzing naar de eigen verantwoordelijkheid van de politie hoe ze de noodzakelijke veiligheid wenst te garanderen.

Ronald Augustin zelf zal waarschijnlijk bij de rest van zijn proces nauwelijks meer aanwezig zijn. Woensdagmorgen is hij begonnen met het voorlezen van een langdurige verklaring. Hij mocht haar, gezeten tussen zijn verdedigers, voor de daar geplaatste microfoon voorlezen.

Toen hij daarna werd gedwongen om de plaats achter zijn advocaten tussen twee bewakers in te gaan zitten, verzette hij zich en riep dat hij het proces zou verstoren. Eenmaal op zijn stoel gedwongen begon hij derhalve op de tafel te trommelen, waarna hij voor de rest van de week werd uitgesloten. Later zou Croissant aankondigen dat zijn cliënt zich telkens weer zal laten uitsluiten en dat hij mogelijk

alleen nog een keer een verklaring zal voorlezen.

Augustins voordracht duurde bijna een half uur en werd in vlekkeloos Duits door hem voorgelezen. „Wie dit proces gadeslaat wordt herinnerd aan een marionettentheater,” aldus Augustin aan het begin van zijn verklaring, die eindigde met de woorden: „Wij zullen mensen zijn, wij zullen overwinnen.”

Guerilla

De zeer ingewikkelde verklaring bedoelde een pleidooi tegen het instituut „fascistisch imperialistische staat” te zijn, waarbij opnieuw de beschuldigingen van klassejustitie en folteringen vielen. „De eenvoudige waarheid van de guerrilla — overwinnen of sterven — is niet te bestrijden,” aldus de verklaring.

De rechtbank besteedde de rest van de dag aan het verhoor van twee functionarissen van de grenspolitie, die op 24 juli 1973, de dag waarop Augustin werd gearresteerd, dienst deden in de trein van Hengelo naar Bentheim. De belangrijkste getuige van de twee was de 35-jarige Horst Fabian. Stap voor stap, uiterst omzichtig begeleid door de vraagstelling van rechtbankvoorzitter Haack, vertelde Fabian hoe hij op die dag belast was met de pascontrole in de trein.

In een tweede-klascoupé zaten bij het raam tegenover elkaar twee meisjes en rechts bij de deur en het gangpad een man, die later Augustin zou blijken te zijn. De man toonde een Duitse pas op naam van Johan Zischler, die aanvankelijk in orde leek, maar waarvan Fabian toch ter controle een notitie maakte. „Want,” zo zei hij, „hij keek me een beetje anders aan dan gewoon.” Toen Fabian de man vroeg of hij iets aan te geven had, had deze dat ontkend. Waarna de politiemans hem vroeg het tasje te openen dat de man naast zich op de bank tegen de gangwand had gezet.

De man had hem toen met een „priemende blik” aangekeken, aldus Fabian, eerst één vak geopend van de tas, toen een tweede en daartoe gemaakt, ten slotte de derde rits opengetrokken. Bliksemsnel had hij toen een wapen getrokken en zien dat hij tot een besluit gekomen was”. Bovendien had de man „wacht, wacht” geroepen, terwijl hij zijn hand in de tas stak om het wapen te grijpen.

Ronalds tas verdween bij het vooronderzoek

Wapen

„Ik wist, dat ik niets meer te verwachten had en dat ik iets moest doen,” aldus de getuige. Hij zei het wapen even op buikhoogte tegen zich aan gevoeld te hebben, omdat hij half over Augustin heen stond, maar dat het niet gericht was. Toen Augustin probeerde op te staan, was Fabian op hem afgesprongen en zijn knie op diens arm met het wapen gezet en ten slotte was hij er in geslaagd de man het wapen te ontfutselen.

Inmiddels was collega Fiedler, tweede getuige, hem te hulp geschoten en samen met twee Duitse douanebeambten hadden zij, na een worsteling in de gang, Augustin naar een dienstcoupe weten te vervoeren, waarbij zij zijn handen met een das op zijn rug hadden gebonden.

Fabian had het wapen volgens zijn zeggen al die tijd voorzichtig in zijn hand gehouden tot één van de Nederlandse marechaussees, die ook in de trein was, het wapen voor een geopend treinraampje ontladen had. De marechaussee had geconstateerd dat het hetzelfde type was als hun eigen dienstwapens. In Bentheim werd Augustin in een cel opgesloten, nog steeds als Johan Zischler waarvan pas later zou blijken dat dat een valse naam was.

De inhoud van de tas waarin het wapen vervoerd was werd gisteren als bewijsmateriaal toegelaten: behalve het wapen ook nog bijpassende munitie (3 magazijnen en 12 patronen), een pruik, twee zonnebrillen en een rijbewijs, eveneens op de naam van Zischler.

Verdwenen

De tas zelf en een portefeuille met 1700 Duitse mark, die wel door de politie geregistreerd werden, zijn tijdens het vooronderzoek spoorloos verdwenen. „Ik heb er overal naar geïnformeerd, maar ze niet kunnen vinden,” zei de officier. „Ik had haar zelf ook graag gehad.”

Waar de bedreiging met het pistool, dat volgens de getuige op scherp stond, heeft plaats gehad bleek moeilijk te bepalen. Fabian had, bij het ontladen van het wapen in de dienstcoupe uit het raam gekeken en meende dat de trein toen nog in Nederland was. Zijn collega Fiedler had aan het geluid van de trein op de rails menen te horen dat men al even in Duitsland was: de trein loopt op de Duitse rails duidelijk vloeiender, aldus Fiedler.

Of Augustin tijdens zijn arrestatie nog de kreet „fascistische varkens” had genoemd, zoals Fiedler zelf bij het vooronderzoek had verklaard, wist hij zich niet meer te herinneren. De uitdrukking horen we gewend,” zei hij. Wel zou Augustin nog in de trein gezegd hebben: „Je hebt geluk gehad dat die twee meisjes erbij waren, anders had ik

direct geschoten,” of woorden van gelijke strekking.

De arts Hartung, die als getuige-deskundige het proces bijwoont, vroeg aan grenswaacht Fabian „hebt u een idee waarom de verdachte een wapen getrokken heeft?” Fabian antwoordde met de opmerking dat hij niet in het hoofd van een ander kon kijken. Dat was voor de verdediging aanleiding bij de rechtbank te informeren naar de functie van de getuige-deskundige bij afwezigheid van de verdachte en naar zijn recht om vragen aan getuigen te stellen.

Arts

Rechtbanpresident Haack: „Van de verdachte heeft de rechtbank door diens eigen houding nog maar weinig indrukken kunnen opdoen en we weten niet of die voldoende zullen blijken. Daartoe zit de medisch-deskundige hier”.

De verdediging reageerde scherp: de arts had tijdens het voorlezen van de verklaring van Augustin de vorige dag voortdurend de krant zitten lezen (en dan nog wel een rechtse krant). Hoe kon hij dan indrukken opdoen? De verdediging verzocht de getuige-deskundige heen te zenden, wat de rechtbank na beraad afwees. Zij kondigde aan zelf het moment te willen kiezen waarop de arts niet meer nodig was.

Een speciale uit Osnabrück overgevlogen strafkamer heeft nu gistermiddag moeten beslissen of de drie beroeps- en twee lekenrechters, die de rechtbank vormen, op grond van die beslissing en op grond van haar besluit gewapende politiemensen in burger in het gebouw toe te laten, vooringenomen moet worden geacht.

De verdediging meent van wel: Eerder immers had de rechtbank gezegd dat de arts alleen aanwezig was om de lichamelijke en geestelijke conditie van Augustin te beoordelen en zo zijn geschiktheid vast te stellen om aan het proces deel te nemen. Nu de arts ook moet blijven terwijl de verdachte er niet bij was en hij bovendien een getuige een vraag had gesteld die naar de mening van Augustins advocaten niets met het medisch vakgebied had te maken, vermoedden de advocaten een geheim bewijsthema.

Raadsman Köncke: „Als wij niet weten op welk bewijsthema deze getuige-deskundige straks door de rechtbank wordt gehoord worden wij in onze verdediging gehinderd.”

Daarop werd het proces verdaagd tot donderdagmorgen. De speciale strafkamer die over het vooringenomen zijn van de rechtbank moet de vervangende beroepsrechters, die speciaal met het oog op dit soort klachten het hele proces bijwoont, ziek is geworden.

Augustin trok pistool: maar waar?

Alg. Dagblad 7.2.75

Van onze speciale
verslaggever
WIM HOFFMANN

BUCKEBURG — Heeft Roland Augustin zijn pistool getrokken, toen de trein nog op Nederlands grondgebied reed? Is zijn arrestatie, door de Westduitse politie, eveneens in Nederland geschied? Deze vragen stonden gisteren in het middelpunt bij zijn proces in het Noordduitse stadje Bückeburg.

"Augustins advocaten sturen er kennelijk op aan, de rechtmatigheid van de Westduitse aanpak te betwisten. Gisteren werd al tamelijk waarschijnlijk dat het incident van de 24ste juli 1973 zich inderdaad deels, binnen de Nederlandse grenzen heeft afgespeeld.

"Dat betekent echter niet dat het proces nu plotseling moet worden stopgezet. Juridisch blijft, volgens Westduits recht, Augustins berechting in de Bondsrepubliek mogelijk.

Vervalsing

Bovendien wordt de 25-jarige Amsterdammer nog beschuldigd van een hele reeks andere strafbare daden, gepleegd in West-Duitsland zoals vervalsing van paspoorten en allerlei andere vormen van medewerking aan de Baader-Meinhoffbende.

De Nederlandse advocaat mr. P. H. Bakker Schut en zijn Westduitse collega Köncke ondervroegen gisteren ettelijke getuigen over de positie van de trein tijdens de worsteling tussen Augustin en de Westduitse pascontroleurs.

Daarbij bleek dat het incident al gauw een minuut of acht in beslag moet hebben genomen. Alles speelde zich af voor Bentheim, het eerste station op Westduits grondgebied. En van de grens tot Bentheim rijdt de trein maar ongeveer zes minuten over Westduitse bodem.

Verdediger Bakker Schut stelde aan de Westduitse ambtena-

had geweten dat Augustin Nederlander was, zoudt u hem dan hebben overgeleverd aan de Nederlandse marechaussee?"

De beide Duitse grenspolitie-mannen verklaren: "Dat zouden we niet hebben gedaan."

Twee douanecambten weten het niet: zij waren nog maar kort ingeschakeld bij dit soort treincontrole.

Overeenkomst

De officier van justitie: "Er bestaat een Nederlands-Duitse overeenkomst dat de ambtenaren in de trein, aan beide kanten van de grens, volledige politiebevoegdheid hebben!"

Voor het eerst verschijnt een getuige die niet tot politie of douane behoort: mevrouw Edda Vollmer (33), huisvrouw uit Bremen, die in de bewuste trein zat.

Zij stond in de gang van de trein met een sigaret te roken, toen Augustin zijn pistool greep. De nonchalant geklede jongeman met de meisjesachtige reistas aan een schouderriem, was haar al opgevallen, toen hij instapte in Hengelo.

Door de glazen coupéwand heeft Frau Vollmer gezien dat Augustin het wapen uit zijn tas trok. Eerst is ze angstig opzij gedoken, maar — zo bekend ze lachend — toen heb ik toch weer nieuwsgierig om de hoek gekeken...

Veel nieuws brengt haar helaas verder niet. Dat geldt ook voor de getuigenverklaringen van twee douaniers, die alleen het einde van de worsteling hebben gezien. De advocaten boren naar ongerijmdheden tussen getuigenverklaringen van toen en van nu. Daarbij blijken wel misverstanden en vervagen van herinnering, maar geen werkelijke verdraaiing van feiten.

Arts

Vóór het (lange) weekeinde scoren de advocaten nog een puntje. De scherp gecritiseerde dokter-deskundige verdwijnt. 's Ochtends had de verdediging betoogd: deze arts is partijdig — hij zit demonstratief de krant te lezen en portretjes te tekenen van de advocaten.

Een paar uur later houdt de bejaarde dokter de eer aan zichzelf. Hij trekt zich terug om gezondheidsredenen. "Ik ben genoeg belasterd en vervolgd in de Hitler-tijd", zo laat hij verklaren. "nu voel ik mij niet meer opgewassen tegen dit soort aanvallen van de advocaten."

AD 8/3/75

'Augustin: Een serieus politiek strijder'

• Mr. Bakker Schut

• Augustin

BÜCKEBURG — Ronald Augustin is geen uithoofd, maar een serieus politiek strijder. En als leden van de Rode Armeefractie (RAF) geweld plegen, doen ze dat welbewust op de weg te banen voor een betere samenleving. — Dit, in het kort gezegd, is het oordeel van mr. P. H. Bakker Schut, de Nederlandse verdediger van Ronald Augustin.

— Wat is Augustin voor een man? Martelaar, fanaticus, warhoofd?

Bakker Schut: „Zelf ken ik hem pas kort, maar ik heb veel over hem gehoord van zijn Duitse advocaten. Augustin is zonder twiifel een volkomen ernstig politiek strijder. Hij is lichamenlijk verzwakt, maar geestelijk

ongebroken. Hij denkt zeer helder en staat woord voor woord achter de politieke verklaring die hij in de rechtszaal heeft afgelegd.”

Onmogelijk

— Vindt u tijdbommen geschikt als middel voor de politiek?

Bakker Schut: „Het kan onmogelijk zijn op vreedzame wijze een verandering van de samenleving te bereiken. De RAF (Rode Armeefractie) heeft nooit zo-maar-wat in de lucht laten vliegen. De aanslag bijvoorbeeld op het Amerikaanse computer-centrum in Heidelberg stond in direct verband met Vietnam.”

— Waarom heeft de RAF zo weinig van zijn politieke denkbeelden laten blijken?

Bakker Schut: „Ze hebben genoeg op schrift gesteld, maar de kranten hebben er nauwelijks aandacht aan besteed”.

Bakker Schut vindt dat de sfeer in West-Duitsland beden-

kelijk wordt beheerst door de autoriteitsgedachte: er is maar één mening, één autoriteit geoorloofd. Die atmosfeer beheerst ook het Westduitse strafrecht. Andere symptomen: de hysterische jacht op extremisten, verdachtmaking van advocaten, intimidatie van kranten, radio en televisie, „de rechtsstaat wordt op die manier tot een façade”.

Gradueel

— Waarop baseert u dit oordeel over West-Duitsland?

Bakker Schut: „Ik heb hier al eerder aan een proces deelgenomen. Ook heb ik wetenschappelijke studies over West-Duitsland gelezen. Overigens: tussen West-Duitsland en Nederland bestaat in dit opzicht een gradueel, maar geen fundamenteel verschil. Zo'n ontwikkeling is ook in Nederland denkbaar.”

— Waarom acht u de Westduitse kranten en televisie geïntimideerd?

Bakker Schut: „Ze publiceren

zo weinig over het proces-Augustin. Volgens mij durven ze niet.”

— Hoe is Augustin volgens u in de gevangenis behandeld?

Bakker Schut: „De jarenlange isolatie kun je rustig beschouwen als een vorm van marteling. Dat is misschien niet opzettelijk gebeurd, maar wél vanzelf voortgevloeid uit het Westduitse systeem. En dat vind ik juiste het enge. Het doet me denken aan de Hitlerjaren.”

Schijn

— En het proces dat nu aan de gang is?

Bakker Schut: „Wat in de rechtszaal gebeurt zou je misschien fair kunnen noemen. Maar in feite kun je het niet losmaken van heel de politie-sfeer er omheen. Zo bezien is het proces toch weer een schijn-vertoning, een rechts-façade.”

— Wat wilt u bereiken als

verdediger van Augustin?

Bakker Schut: „Ik zie het als mijn taak de bedoelingen van mijn cliënt te dienen. Welnu, Ronald Augustin wil in de eerste plaats zijn politieke overtuiging tot uitdrukking brengen. Wat dat betreft laat hij zich trouwens niets voorschrijven door ons advocaten. Augustin loopt bewust het risico dat hij door zijn politieke optreden uiteindelijk een zwaardere straf krijgt.”

— Vindt de Rode Armeefractie bij voorbeeld de Sowjetunie een betere samenleving dan de onze?

Bakker Schut: „Wat de RAF hiervan vindt, weet ik niet precies. Ik persoonlijk beschouw ook Rusland als imperialistisch. Het ideale land bestaat nog nergens. Maar het moet toch mogelijk zijn eenmaal tot een rechtvaardige, menselijke samenleving te komen. Nee, dat vind ik geen sentimentele utopie. Juist de RAF beseft maar al te goed, dat we leven in een moeilijke, kelharde wereld.”

De Nederlandse advocaat mr. P. H. Bakker Schut (33) treedt in Bückeburg (West-Duitsland) op als een Nederlandse verdediger van de Ronald Augustin, die wordt verdacht van medeverking aan de Rode Armeefractie (Baader-Meinhof groep). Mr. Bakker Schut doceert strafrecht aan de Utrechtse universiteit en is daarnaast ook strafverdediger. Hij zette zijn inzichten uiteen in een gesprek met onze correspondent Wim Hoffmann.

„POGING TOT MOORD' MOEILIK BEWIJSBAAR

Twijfels rond Augustin

Volliswant 12.3.75

Van onze correspondent

JAN LUITEN

BÜCKEBURG — Het proces tegen de Nederlander Ronald Augustin in de speciale zaal aan de gevangenis van Bückeburg is de vierde week ingegaan; de week die eigenlijk voor de pleidooien en het vonnis was bestemd. Zo ver is men in de streng bewaakte zaal nog lang niet. Alles draaide ook gisteren om het belangrijkste punt in de aanklacht: poging tot moord. Het blijft zeer twijfelachtig of deze beschuldiging bewezen kan worden.

Vooraf uit de getuigenverhoren van gisteren is gebleken, dat Augustin in de trein van Nederland naar West-Duitsland op Horst Fabian van de Duitse grenspolitie had kunnen schieten. Hij heeft dit echter niet gedaan. Zijn pistool was een moment gericht op het lichaam van Fabian, voordat deze de arm met het wapen vervoegde en Augustin overweldigde.

Deze versie van de gebeurtenissen in de trein bij de Duits-Nederlandse grens op 24 juli 1973 heert Rita Vogelsang gegeven, die samen met haar zusje Veronika in de coupé zat, waarin in Hengelo ook Augustin had plaatsgenomen. Haar verklaring over de beslissende momenten in de trein hadde gisteren voor de rechtbank: „Ik had de indruk, dat beiden aarzelden, dat beiden een moment niet wisten wat ze moesten doen.”

Vooraf om dit moment van aarzeling is het gisteren gegaan. Want hierin moet het antwoord gezocht worden op de vraag of Augustin Horst Fabian van de Duitse grenspolitie werkelijk heeft willen doden, zoals in de aanklacht wordt beweerd. Heeft Augustin werkelijk willen schieten of heeft hij Fabian alleen willen bedreigen?

Augustin zelf wil op deze vragen niet antwoorden en kan dit voorlopig ook niet meer. De president van de rechtbank, Gerhard Haack, heeft Augustin voor de nog resterende dagen en weken van maart van het proces uitgesloten. Augustin heeft bovendien een disciplinaire straf van twee dagen gekregen.

Deze maatregelen van de rechter waren het gevolg van nieuwe schokkende tafelen bij het begin van de zitting. Ronald Augustin werd met het hoofd naar beneden gericht door vier mannen aan de rechterzijde de rechtszaal binnengedragen. „Wat is dat nu weer, meneer Augustin,” zo

vraagde rechter Haack. Augustin worstelde met zijn bewakers, die hem op zijn stoel hadden gedrukt. Een van hen had de arm om de hals van Augustin. Hij riep: „Ik krijg geen lucht meer, zwijnen.”

Gesleept

Na de maatregelen van de rechter werd hij weer uit de zaal gesleept naar zijn cel. Reden voor zijn nieuwe tumult: Augustin wilde niet op de stoel van de aangeklaagde maar tussen zijn advocaten zitten.

Deze reden is bekend, zoals zoveel na vier weken bekend is: het prikkelraad rond de gevangenis, de wachtposten, de controles, het fouilleren. In de zaal zelf is weinig veranderd. De geluidsinstallatie werkt en er zijn een paar nieuwe gezichten. Een nieuwe rechter heeft zijn zieke collega vervangen, aan de tafel van de verdedigers zit de Nederlandse advocaat Bakker Schut en aan de tafel van de deskundigen zit een nieuwe arts en psychiater nadat de oude dr Hartung, die de zaak duidelijk niet interesseerde, de hem gegeven raad heeft opgevolgd en is gegaan.

Nadat vorige week onder andere de getuigen Fabian en Fiedler van de Duitse grenspolitie waren gehoord, getuigen die zich zeer onzeker hadden gedragen, verschenen gisteren voor de rechter twee jonge meisjes, Veronika en Rita Vogelsang uit Bremen, die in juli 1973 op vakantie waren geweest in Amsterdam en in Amersfoort in de trein terug naar Bremen waren gestapt. Zij hadden zich in een coupé geïnstalleerd en kregen later gezelschap van Augustin.

De beide zusjes waren het erover eens, dat Augustin zich normaal had gedragen. Hij had zijn tas naast zich op de bank gezet, hij had een boek genomen en was gaan lezen. Bij de grens werden de paspoorten gecontroleerd, eerst die van de meisjes, dan die van Augustin.

Horst Fabian van de Duitse grenspolitie vertrouwde Augustin kennelijk niet geheel. Veronika Vogelsang herinnerde zich: „Bij Augustin duurde de controle wat langer. Zijn pas werd vergeleken met een blad in een map. Daarna moest Augustin ook zijn tas laten zien. Hij opende eerst de beide zijvakken. Daarna werd van Augustin nogmaals verlangd, dat hij ook het middenvak opende.”

Veronika Vogelsang, 22 jaar en verpleegster, registreerde bij Augustin enige aarzeling. „Ik had de indruk, dat hij wat wilde verbergen. Daarna trok hij plotseling een pistool en richtte dat op de beambte.” Of Augustin de vingers aan de trekker had, wist Veronika niet meer.

„Ik hoorde iets jongere zusje Rita heeft aarzeling bemerkt. Augustin greep tamelijk snel naar zijn pistool

en de beambte Fabian reageerde tamelijk snel, zo verklaarde zij. Advocaten en officier van justitie wilden het precies weten. Augustin aarzelde met het grijpen naar zijn pistool en de beambte aarzelde met het wegslaan van Augustins arm, zo was haar indruk. Ze zei: „Augustin woelde in zijn tas en stond dan plotseling op en richtte het pistool op de beambte. Deze beambte wist niet onmiddellijk wat te doen. Hij aarzelde een moment.”

Rails

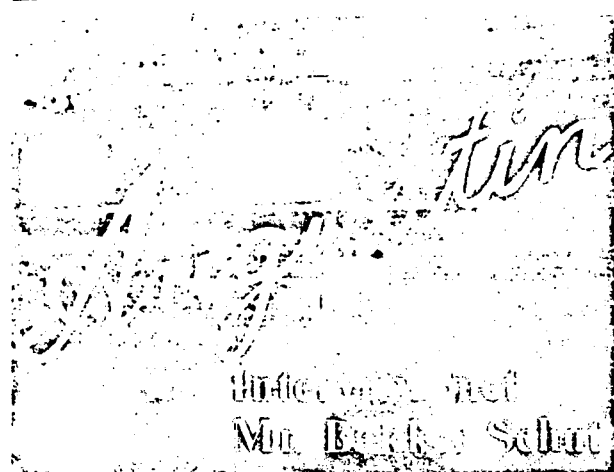
De vraag of zich dit alles nog in Nederland heeft afgespeeld of al in Duitsland, konden de meisjes niet precies beantwoorden. Ze wisten het niet. Evert-Jan Kommer van de Nederlandse marechaussee, die vervolgens als getuige werd gehoord, is ervan overtuigd, dat alles in Duitsland is gebeurd. De vraag hoe hij dat zo precies wist beantwoordde hij met: „Dat hoor je aan de rails. In Nederland zijn de rails aan elkaar geklonken en in Duitsland zijn ze gelast.”

Evert-Jan Kommer heeft de gebeurtenissen in de coupé niet zelf gezien. Hij hoorde een schreeuw en zag toen Horst Fabian met een pistool in zijn handen staan, waarmee hij kennelijk geen raad wist. Kommer kende het pistool, omdat dit type — FN kaliber 9 mm — ook in het Nederlandse leger wordt gebruikt. Kommer bood aan het wapen op veilig te stellen en te ontladen.

Hij vertelde de rechtbank, dat in de kamer van het pistool een kogel zat en dat er nog zeven kogels in het magazijn waren. De haan was gespannen, er kon zo mee geschoten worden. Bovendien kon het pistool „zeer makkelijk worden afgedrukt”. Vervolgens demonstreerde hij de rechtbank hoe het pistool functioneerde.

Overigens heeft de grenspolitie Augustin wel kunnen overmeesteren zonder dat er een schot werd gefoest, maar verder hebben de politie en douane hun werk slecht gedaan. Zo werden namen en adressen van getuigen in de trein destijds niet genoteerd. De beide meisjes moesten later via het Duitse televisieprogramma „AktENZEICHEN XY UNGELÖST” worden opgespoord.

Heeft beambte Fabian van de Duitse grenspolitie zijn leven te danken aan de aanwezigheid van de beide meisjes Vogelsang? Volgens Fabian moet Augustin later gezegd hebben: „Julie hebt geluk gehad, dat die beide meisjes in de trein zaten, anders had ik onmiddellijk geschoten”. Ook tegen Veronika en Rita Vogelsang, die later samen met Augustin in de trein zaten, heeft niet geschoten, omdat jullie erbij waren.”

Sinds een maand wordt in West-Duitsland het proces gevoerd tegen de Nederlander Ronald Augustin. Bijna twee jaar geleden werd Augustin bij overschrijding van de nederlands-duitse grens aangehouden door de duitse douane. Hij trok toen in paniek een pistool, maar liet zich zonder een schot te lossen overmeesteren. Hij wordt nu beschuldigd van poging tot moord, valsheid in geschriften en lidmaatschap van een verboden vereniging, nl. de zg. Baader Meinhofgroep. Rond deze organisatie en alles wat revolutionair is wordt een sistmatiese hetze gevoerd. Augustin zelf heeft 19 maanden in voorarrest gezeten; werd lange tijd van sociaal contact en zelfs van elk menselijk geluid gelsoldeerd en toen hij hiertegen in hongerstaking ging, werd hem twee dagam lang water onthouden. De westduitse autoriteiten stellen dit als normale maatregelen voor. Tegelijk gooien ze kritici van deze martelingsmethoden op één hoop met de Baader Meinhof groep. Naar aanleiding van de ontvoering van de rechtse politikus Lorenz wordt op dit moment een ware "Recht und Ordnung"-histerie in Duitsland ontketend, waar CSU, CDU en SPD met elkaar wedijveren in geschreeuw. Dit maakt in Duitsland de bodem rijp voor een onbeteugelde poging van scherpe onderdrukking van linkse en revolutionaire organisaties en mensen. Een van de verdedigers van Augustin is de progressieve nederlandse advocaat Mr. 'kker-Schut. We hebben hem opgezocht in zijn werkkamer in het souterain van het Pompe-Instituut in Utrecht. We hebben vooral met hem gepraat over de situatie waarin het proces wordt gevoerd. Gedeelten van het gesprek drukken we hieronder af.

schijn-rechtstaat

R.T. U bent nu toegelaten als gekozen verdediger bij het proces Augustin. Een van uw medeverdedigers, de heer Blaser, geniet niet het vertrouwen van Ronald Augustin, maar is tegen zijn wil toegevoegd als verdediger.
 Hoe beoordeelt u dit beleid van de west-duitse justitie?
B.S. Ook voor het duitse recht was het zo dat je geen verplichte advocaat toegewezen kon krijgen als je al een gekozen advocaat hebt, want dan was je al verdedigd.
 Sinds de politieke processen en dat is begonnen een paar jaar geleden, hebben ze dat wel gedaan, omdat een paar keer achter elkaar de advocaten halverwege het proces opnieuw moest worden omdat er geen verdediging meer was. Volgens het idee van de duitse recht kunnen n.l. bepaalde procedures niet gevoerd worden als er geen verdediger bij is.

(...) Vanuit het idee van de duitse rechtstaat moet er een verdediger zijn. Maar het merkwaardige is, natuurlijk, dat het hele idee van de rechtstaat niet meer opgaat als de verdachte zelf niet wil, dat er een verdediger bij is.
 Toen ze dus een paar keer achter elkaar merkten, dat de advocaten halverwege opstapten, omdat ze er geen zin meer in hadden om gebruikt te worden voor een procedure die voor een deel toch een farce was, hebben ze gezegd: "Dit kunnen we niet hebben, dit wordt veel te lastig". Daarom zeiden ze: "We beginnen het proces meteen met een verplichte advocaat toe te voegen naast de gekozen advocaat", met de gedachte dat als de gekozen advocaten opstapten, deze (verplicht toegevoegde advocaat) kan invallen en het proces gewoon doorgevoerd kan worden. Nu krijgen we dan de merkwaardige situatie dat men deze pottenkijker van een Blaser erbij

heeft gezet, wat natuurlijk een krankzinnige situatie scheidt, want deze man bemoeit zich natuurlijk ook met de procedure, wat natuurlijk helemaal niet kan. Je kunt zelfs bij ons in Nederland geschorst worden als, je iets tegen de zin van je klient in doet. Dit demonstreert al iets van de tegenstrijdigheid tussen de rechtstaat, die ze proklameren en de werkelijkheid.

aantasting van het recht van vereniging

R.T. Ronald Augustin wordt o.a. beschuldigd van lidmaatschap van een "kriminele" vereniging, nl. de Rote Arme Fraktion. Berekent een dergelijke opstelling van de justitie eigenlijk niet een beperking van het recht op vereniging?
B.S. Dat hebben wij ook, art. 140 van het wetboek van strafrecht: deelname aan een verboden vereniging is ook strafbaar met 5 jaar. En een verboden vereniging is verboden op het moment dat zij is opgericht om strafbare feiten te begaan of haar feitelijke werkzaamheden daarop richt. Ze hoeft dus niet verboden verklaard te worden. De duitse justitie zegt dat de RAF zich richt op het plegen van misdrijven. De RAF ontkent dit natuurlijk niet. Ze zeggen, daar zijn onze feitelijke werkzaamheden niet op gericht. Het is natuurlijk niet uitgesloten dat er dingen gebeuren in het kader van onze werkzaamheden die volgens de huidige wetgeving niet door de beugel kunnen....
R.T. In Duitsland heeft men het betreffende artikel ook tegen andere oppositionele groeperingen gebruikt, is het niet?
B.S. Van het Sozialistische Partientenkollektief zijn ook mensen veroordeeld, ook omdat zou zijn vastgesteld dat die mensen erop uit waren om met gewelddadige middelen de duitse rechtsorde omver te werpen....
 Men heeft het ook proberen toe te passen, - maar dat is mislukt tot nu toe, - tegen 70 mensen, die een paar leegstaande panden in Bonn of Frankfurt hadden bezet. Men heeft deze 70 man gedagvaard omdat ze lid zouden zijn van een verboden vereniging en wel een vereniging die zich ten doel stelt om het strafbare feit: "bezetting", te plegen. Dat is toen door de rechtbank niet geaccepteerd. Maar het is natuurlijk voorstelbaar, dat dit artikel voor al dat soort dingen gebruikt kan worden.

Elke politieke groepering die aksies voert waaraan wellicht een niet legaal tintje aan zit, kan hiër op aangepakt worden.

R.T. Speelde bij de veroordeling van Lucien van Hoessel zijn lidmaatschap van de Rode Jeugd ook niet een belangrijke rol?

B.S. In eerste instantie wel. Door de rechtbank is dit vermeld, maar door het hof (Red: Luc. v. H was in hoger beroep gegaan) niet. Dus bij de uiteindelijke veroordeling is het lidmaatschap niet als faktor genoemd bij de overwegingen van het hof. Formeel dus. Wat er materieel in de hoofden van de heren is omgegaan, daarin kan ik natuurlijk niet kijken. Daar heb ik natuurlijk wel mijn speculaties over in ieder geval kan je wel zeggen dat er ook in de straffoetmeting van het hof wel gewezen is op andere bomaanslagen waarbij materiaal zou zijn gebruikt dat voor een deel identiek was aan het materiaal van de bomaanslagen; met een soort van suggestie dat hij daar ook bij zou zijn geweest. En met de suggestie dus dat het het werk van de Rode Jeugd was.

de veroordeling staat vast

R.T. Van de kant van de verdediging is bezwaar gemaakt tegen de wijze waarop het proces plaats vindt: n.l. in een bunkerachtige rechtszaal, met een honderdtal zwaar gewapende politiemannen, uitgebreide papierenkontrolle enz. Zij meent dat hierdoor de veroordeling van Ronald Augustin al helemaal vaststaat. Kunt u mede aan de hand van uw eigen ervaringen, hier wat over zeggen?

B.S. Het proces gaat zijn gangetje wel. Men doet zijn best om het normaal te laten verlopen in die zaal. Maar je kunt het niet isoleren, dat gebeuren in die zaal, van het gebeuren buiten. Je hoort de helikopters boven je hoofd ronken, de helikopters van de Staatsschutzpolizei, de geuniformeerde BVD zouden wij zeggen. Die cirkelen boven de gerechtszaal rond. In zo'n situatie, waarbij de rechters en officier van justitie, door diezelfde helikopters worden neergelaten om daar recht te doen, dat kun je niet isoleren dat is onmogelijk.

Het proces loopt redelijk normaal, maar het is natuurlijk geen normaal proces. De hele mobilisering van de publieke opinie er omheen, de hele uiterlijke omgeving: daardoor kan geen vrijspraak volgen.

Bijvoorbeeld het punt in de beschuldiging van "poging tot moord", naar aanleiding van het dreigen door Augustin met een revolver tegen een Duitse douaneambtenaar. Dit is juridisch, in Nederlandse begrippen, volstrekt onzinnig: in Nederland zou nooit meer dan bedreiging met geweld eruit kunnen komen. Maar ook voor Duitse juristen is het een heel twijfelachtige zaak, of je dit nu wel als een poging tot moord kan bestempelen. Op zijn zachts gezegd, twijfelachtig, maar een vrijspraak daarvan is haast onmogelijk in deze psychologische omstandigheden. De man is door de hele manier waarop alles wordt omgeven, zo afgeschilderd als een uiterst gevaarlijk misdadiger, dat het heel problematisch is.

hetze tegen links

R.T. Hoe beoordeelt u wat dit betreft de politieke situatie in West-Duitsland?

B.S. Heel zorgelijk. Het is echt een politiek klimaat van hetze, van recht en orde. Er wordt regelmatig fascistiese taal uitgesproken door de verantwoordelijke politici. Met name van de kant van de CSU, van de kant van Strauss; die is niet dubbelzinnig. Maar ook de CDU. En ook de SPD. De sociaal-democraten zijn wat dat betreft niet fundamenteel, maar slechts graadueel verschillend.

onderdrukking van links

R.T. In hoeverre heeft het proces, dat ook een politiek proces is, ook een functie in het eronder houden van politieke oppositionele groepen in West-Duitsland?

B.S. Zonder enige twijfel. Het proces is er mede op gericht - mn de Veiligheidsdienst doet zijn uiterste best - dit proces te laten fungeren als afschrikmechanisme, voor mensen die het in hun hoofd zouden halen om dit soort denkbeelden te hebben, laat staan ze ten uitvoer te brengen.

R.T. Heeft het ook een functie in het voorbereiden van maatregelen tegen andere groepen?

B.S. Dit is zeker niet uitgesloten. Ik zeg niet, dat het bewust gebeurt, maar ik denk wel dat het die functie heeft, feitelijk gezien in ieder geval. We merken het ook al, want de CDU doet zijn uiterste best om de SPD op een hoop te gooien met de RAF vanwege de z.g. tolerantie. En

Rode Tribune
21.3.75

②

de SPD doet het op haar beurt weer ten opzichte van mensen die links van hen staan.

en Nederland?

R.T. U bent zelf in Nederland ook bij enkele processen betrokken geweest, waaraan duidelijke politieke kantten zaten, bijv. dat van Lucien van Hoessel en binnenkort dat tegen de demonstrant Jaf Helmer. De laatste tijd komen er ook steeds duidelijkere bewijzen naar voren dat de Binnenlandse Veiligheidsdienst de politieke gangen van tal van Nederlanders nogaat.

Ziet u in Nederland ook tendenzen in de richting van een Duitse situatie?

B.S. Je hoeft alleen maar het artikel te lezen in Elsevier, Van Hoogendijk, zoals hij mij benadert... Wat hij in dit stuk doet is wat al jaren in West-Duitsland gebeurt. Het is mij zonder meer op een hoop vegen met de RAF. Hierdoor worden de verdedigers zonder meer gekriminaliseerd en verdacht, waardoor ze hun verdediging weer niet goed kunnen voeren. Dat is exact wat hier in Elsevier ook gebeurt. Het is natuurlijk een heel rechts blad, en niet representatief voor de situatie in Nederland nu, maar ik denk dat de situatie in Nederland niet fundamenteel verschillend is.

R.T. De Nederlandse regering bij monde van Van Der Stoep heeft in december vorig jaar beweerd dat er in het geval Augustin geen sprake was van marteling door isolatie. Wat vindt u van deze opstelling van de Nederlandse regering?

B.S. Van Der Stoep heeft zich opgesteld van: er is eigenlijk niets aan de hand.

De Nederlandse regering heeft zich steeds alleen laten bepalen, is alleen afgaan op de officiële Duitse informatie, en dat is natuurlijk tendensieuze informatie, daar hebben de Duitsers belang bij. En als de heer van der Stoep vanaf het eerste begin ook acht notie had genomen van de toch heel duidelijke en gedocumenteerde informatie van de kant van de verdedigers, dan lijkt mij, als hij het eerlijker had bekeken, -zoals hij ook indertijd eerlijk de Griekse situatie heeft bekeken-, hij tot andere konklusies had moeten komen.

'Kroongetuige' Heinz Brockmann aan het woord op proces in Bückeburg

De Berlijnse periode van Ronald Augustin

Van onze verslaggeefster HIEKE JIPPES

HEINZ Brockmann is de eerste en waarschijnlijk belangrijkste getuige als het er om gaat vast te stellen of de Nederlander Ronald Augustin lid is van de links extremistische Duitse 'Rote Armee Fraktion' (bekend als Baader-Meinhofgroep) en om de beschuldiging van het vervaardigen van valse identiteitspapieren — een der feiten waarvoor Augustin op het ogenblik in Duitsland terechtstaat — kracht bij te zetten.

Brockmann kwam — zoals we gisteren meldden — donderdag op Augustins proces aan het woord. Zijn verschijning zal het, naar het oordeel van de officier van justitie Walther Hunger, overbodig maken dat ook de RAF-leiders Meinhof, Baader of Ensslin gehoord worden.

Heinz Brockmann is de eerste en waarschijnlijk belangrijkste getuige, waar het erom gaat Augustins lidmaatschap van de Rote Armee Fraktion vast te stellen — zo noemt de Baader-Meinhofgroep zichzelf — en om de beschuldiging van het vervaardigen van valse identiteitspapieren kracht bij te zetten.

In de loop van de volgende week, zo kondigde de rechtbank aan, zullen nog meer getuigen gehoord worden, die Augustin in Berlijn gekend hebben, ten tijde van zijn veronderstelde activiteiten voor de RAF. Augustin zelf is tot eind maart uitgesloten van deelname aan zijn proces, omdat hij weigert op een andere plaats dan tussen zijn advocaten de procesgang te volgen.

Brockmann, die in 1971 kort in voorarrest had gezeten op beschuldiging van brandstichting, werd in mei 1973 opnieuw gearresteerd en in december van dat jaar veroordeeld tot een gevangenisstraf van zes jaar en zeven maanden. De rechtbank achtte hem schuldig aan vijf bankovervallen, een poging tot bevrijding van gevangenen en een

bomaanslag. Brockmann zit sindsdien zijn straf uit in een gevangenis in West-Berlijn.

Daartoe tot in detail ondervraagd door rechtbankvoorzitter Gerhard Haack beschreef Brockmann zijn eigen lotgevallen sedert hij in 1968 in Berlijn was komen wonen. In een vier uur durend verhoor, waarbij Brockmann soms zijn geduld verloor, omdat de vragen van de rechtbank niet naar zijn contacten met Augustin schenen te leiden, vertelde de getuige hoe hij naar Berlijn was gegaan om bij de politie te kunnen gaan en hoe hij wegens kleurenbijblindheid voor het beroep van politieambtenaar afgekeurd was.

Ook een poging via de marine een opleiding tot elektrotechnicus te volgen mislukte. Tijdens een praktijkopleiding als mecanicien tenslotte ontmoette hij in bepaalde cafés figuren als Gerd vom Rauch (later door de politie doodgeschoten), Michael Baumann, Peter Knoll en Annarose Reiche, met wie hij in oktober 1971 een vergeefse poging deed de RAF-leden Irene Goergens en Inge Schubert uit een gevangenis in West-Berlijn te bevrijden.

Geld, wapens en ruimte om de ladders, die daarvoor nodig waren, te bewaren, werd het vijftal door de RAF ter beschikking gesteld. De filosofie daarbij, aldus Brockmann, was de bevrijding van politieke gevangenen met als doel zelf ook voor bevrijding in aanmerking te komen, als je zelf gevangen zat. Voor de taotieken maakte de groep o.a. gebruik van het in de boekhandel

verkrijgbare „Kleinhandboek der Stadsguerrilla" en van soortgelijke geschriften van de RAF.

Onder meer omdat het laddersysteem om de gevangenis muur te beklimmen verkeerd in elkaar zat en omdat de groep een handgebaar van een van de gevangen meisjes verkeerd begreep, mislukte de bevrijdingspoging. Het vijftal nam de benen en wijdde zich later aan het plegen van bankovervallen om geld te hebben voor het huren van woningen, het aanschaffen van vluchtauto's en wapens en het voorzien in het eigen levensonderhoud. Bij de groep voegde zich later ook Ralph Reinders en Inge Siepmann, twee van de mensen, die er nu van verdacht worden de ontvoering van de Westberlijnse CDU-politicus Peter Lorenz op touw gezet te hebben. Brockmann leerde verder de nu gevangene RAF-leden Gudrun Ensslin en Andreas Baader kennen en de nog voortvluchtige Angela Luther en Verena Becker, die ook met de ontvoering van Lorenz te maken zouden hebben volgens de West-Duitse politie.

Belangrijk voor de zaak-Augustin was vooral de poging van de groep-Brockmann om de twee gevangenen te bevrijden, omdat daarbij steun van de RAF was ontvangen. De aanleiding voor die actie zelf kon Brockmann zich gisteren pas na voorlezing van zijn verklaring destijds tegen de politie voor de geest halen: het bij een demonstratie in Hamburg doodschieten van het meisje Petra Schelm.

HOLLAND

Brockmann: „Toen kwam het plan bij ons op politieke gevangenen te bevrijden." De meisjes, die voor bevrijding in aanmerking kwamen, omdat de situering van hun gevangenis de groep het meest gunstig leek, kende hij persoonlijk niet. Om aan een zaag te komen, die de gevangenis binnengemokkeld kon worden, en waarmee de meisjes de tralies van hun cel zouden kunnen doorzagen, reisde Brockmann en een ander lid uit de groep, Peter Knoll, nog enkele dagen per trein door Holland, omdat ze gehoord hadden, dat in Hollandse treinen een bepaald soort buitgema-

„engelenhaar" zaagjes tot het vaste treingereedschap hoorde, dat Nederlandse treinbestuurders in geval van nood tot hun beschikking zouden hebben. „Maar dat klopte niet", aldus Brockmann gisteren.

Om aan hulpmiddelen te komen wendde de groep zich toen tot de RAF, die hun na verschillende contacten in Hamburg 10.000 DM en wapens verschaft en die erop aandrong, dat het vijftal zichzelf ook bij de RAF aan zou sluiten. De vijf wilden echter liever zelfstandig blijven, omdat ze de indruk hadden, dat de RAF veel straffer georganiseerd was. Zelf beschouwden zij zich nauwelijks als een echte groep, al zagen ze elkaar veel, aldus Brockmann. De naam „Beweging van de 2de juni" was hen, volgens Brockmann pas door anderen, vermoedelijk RAF-leden gegeven, nadat ze een bomaanslag op een Britse jachtclub in Berlijn gepleegd hadden om te protesteren tegen het optreden van Engelse militairen in Londonderry.

KELDER

Brockmann: „Door de RAF hebben we toen een kelderruimte gekregen onder een slagerij in West-Berlijn, die als woning werd gebruikt. Daar leerde ik Augustin kennen, die daar geloof ik met twee meisjes woonde. Later wist ik pas, dat hij Augustin heette. Hij stond bij ons bekend onder de naam Hippie." Ech: met Augustin gepraat, zei Brockmann, had hij nooit.

Uit gesprekken met andere RAF-leden was gebleken, dat die hem niet vertrouwden en het was de gewoonte van de verschillende groepen zich niet met elkaars zaken te bemoeien. Wel had Augustin telkens nieuwe passen geleverd, als Brockmann, daarop gewezen door de andere RAF-leden, daarom vroeg.

De groep van Brockmann beschikte over een schoenendoos vol paspoorten en identiteitsbewijzen, waarvoor Augustin met behulp van een nieuwe foto van leden van de groep passende identiteitsbewijzen maakte, die hij stipt op tijd afleverde door ze op een afgesproken plaats in de kelderruimte klaar te leggen. Dat Augustin ook eenmaal

een pakje met wapens aan de groep overhandigd zou hebben, wilde Brockmann niet uitsluiten, maar zeker weten deed hij het na al die tijd niet meer.

Vlak voor de bevrijdingspoging van de twee gevangenen, was de groep van Brockmann naar een ander pand in West-Berlijn verhuisd. Een grotere ruimte, waar onder meer de ladders die voor de bevrijding van de gevangenen nodig waren, beter opgeslagen konden worden. Rechtbankvoorzitter Haack: „Had Augustin voor die ruimte gezorgd?"

Brockmann: „Nee vast niet, ik geloof niet dat hij die bevoegdheid had. Wij hebben hem alleen beschouwd als iemand, die de bevelen uitvoerde, die hij kreeg." Op de deur van de tweede woning stond trouwens wel Augustins naam en het was ook hier dat Brockmann en de zijnen vlak voor hun overval op de gevangenis op 14 oktober enkele mensen, die nu als harde kern van de Baader-Meinhofgroep aangeduid worden, met uitzondering van Ulrike Meinhof zelf, ontmoetten.

De beide groepen kregen bij die gelegenheid ruzie: de RAF-leden vonden dat de gevangenen zich in ieder geval na hun bevrijding bij de RAF zouden moeten aansluiten, maar, zei Brockmann, dat waren wij allerminst van plan.

'FLIPPER'

Rechtbankvoorzitter Haack ging nogmaals in op de rol van Augustin. Brockmann, ongeduldig: „Nou ja, enerzijds kon je van hem op aan, wat die passen betreft, anderzijds durfde hij niet, hadden we van de RAF begrepen. Hij stond bekend als „flipperachtig", onberekenbaar dus." Dat Augustin van de aanstaande bevrijdingspoging van de gevangenen geweten had, geloofde Brockmann niet.

Augustins verdediger Koencke sprong er meteen bovenop: „Wist de RAF er dan wel van?" Brockmann: „De RAF heeft er wel van geweten, maar van Augustin wist onze groep, die mocht alleen weten wat hij weten moest en dat waren de papieren en daarover waren we wel tevreden."

Augustin weer ^{2 1/2} verwijderd uit rechtszaal ⁷⁵ NRC-15

BÜCKEBURG, 25 febr. — De 25-jarige Nederlander Ronald Augustin, die als lid van de Baader-Meinhofgroep terechtstaat in het Westduitse Bückeberg, is vanmorgen bij de hervatting van zijn proces opnieuw door de president van de rechtbank, Gerhard Haack, uit de rechtszaal verwijderd.

Bij het begin van de vierde zittingsdag wilde Augustin weer aan de tafel van zijn verdedigers plaats nemen. Rechter Haack gelastte hem echter in de verdachtenbank te gaan zitten. Augustin reageerde: "Ik blijf alleen hier als ik tussen mijn verdedigers kan zitten. U zult mij anders aan mijn stoel moeten vastbinden."

De officier van justitie stelde toen voor de verdachte uit de rechtszaal te verwijderen, waartoe de president besloot. (DPA)

Augustin weer uit de rechtszaal verwijderd ⁶⁻³⁻⁷⁵ NRC-4

BÜCKEBURG, 6 maart — In een verklaring die twaalf bladzijden telt heeft de Nederlander Ronald Augustin, die in Duits land terechtstaat beschuldigd van moord en samenzwering, gezegd dat er sprake is van een marionettenproces. De veiligheidsmaatregelen zijn volgens hem symptomen van een staat, die zich in overgang bevindt naar een samenleving in staat van beleg.

Hij weigerde gisteren in de verdachtenbank plaats te nemen, waarop de president van de rechtbank hem voor de derde maal uit de rechtszaal liet verwijderen.

Op 24 juni 1973, verklaarde een Duitse grenswacht, had Augustin in de sneltrein van Oldenzaal naar Bentheim bliksemsnel een ontzekerd pistool getrokken en dat op de controleerende ambtenaar gericht. De grenswacht had de rechterhand van Augustin weggeslagen en hem met behulp van collega's overmeesterd.

In de coupé zaten ook twee meisjes, van achttien en twintig jaar. Na zij naanhouding had Augustin gezegd: „Je hebt geluk gehad dat die meisjes er waren, anders had ik meteen geschooten.”

Het pistool was een dienstpistool van de Nederlandse militaire politie. (DPA)

Dagboek van Augustin: meisje redt douanier NRC-4 13-3-75

BÜCKEBURG, 13 maart — Volgens het dagboek van Ronald Augustin, dat op de tweede dag van de vierde procesweek is voorgelezen, zou Augustin een Duitse grenswacht die in 1973 in de trein controleerde, zeker hebben neergeschoten als er niet twee meisjes in de coupé hadden gezeten. Augustin, een Nederlander, staat in Duitsland terecht wegens poging tot moord en lidmaatschap van een misdadige beweging (de groep-Baader-Meinhof). Ook zou hij passen en rijbewijzen hebben vervalst.

„Ik maakte een grote fout door het pistool van nabij op Fabian, de grenswacht, te richten. Daardoor kon hij mijn hand wegslaan met als gevolg dat het wapen op een van de meisjes was gericht. Als die meisjes niet in mijn coupé hadden gezeten was die smeris nu dood geweest”, aldus Augustin in zijn dagboek, dat de Duitse justitie in beslag heeft genomen.

Een grafoloog moet alsnog onderzoeken of het dagboek inderdaad van Augustin is, hoewel de verdediging daaraan niet twijfelt.

Augustin kon er zelf niets over zeggen. Hij is gedurende maart van bijwoning van zijn proces uitgesloten, omdat hij herhaaldelijk onrust heeft veroorzaakt in de rechtszaal. Volgende maand zal een psychiater het

gedrag van Augustin in de rechtszaal vergelijken met dat van de Nederlander gedurende zijn voorlopige hechtenis, die nu anderhalf jaar duurt.

In voorarrest heeft Augustin een grote hoeveelheid brieven geschreven en aantekeningen gemaakt. In zijn dagboek beschrijft hij het leven in de gevangenis, geeft hij politieke theorieën ten beste en toont hij zich een tegenstander van vrede in het Midden-Oosten.

Waarschijnlijk zal het proces-Augustin nog niet beëindigd zijn als op 21 mei in Stuttgart de top van Baader-Meinhof terecht moet staan. In Bückeberg zijn nog geen twintig van de honderd getuigen gehoord. De rechtbank zal na Pasen per week één of hooguit twee dagen zitting houden. (ANP)